

Radek Fridrich

Villa Clementine

(ze stipendijního deníku III)

Úterý, 13.10. Wiesbaden - Frankfurt am Main

Notorický rání běh parkem

Dnes jsem opět vyběhl s Mattem něco kolem deváté ráno, lehce, studeně přšelo, ale šlo to, samozřejmě jsme uběhli dost velkou vzdálenost a k mé malé radosti jsme potkali pár notorických běžců a třicátníka s Jackem Russelem, *Morgen hat er gesagt - Morgen hab´ ich geantwortet.*

Fádní dopoledne, kdy se skoro nic nestalo

Dopoledne se lehce táhlo, pracoval jsem na dalších kolážích a vyřizoval poštu. Byl jsem se podívat trochu do města a koupil, opět zlevněnou, úžasnou knihu *Schiele* od Wolfganga Georga Fischer (Taschen Verlag, 2007). Podtitul *Pantomimem der Lust - Visionen der Sterblichkeit* naznačili, co už jsem o tomto zázračně šíleném malíři věděl. Pravdou však je, že jsem doposud neviděl tolik erotických kreseb v jednom svazku.

Poté jsem si v jednom wiesbadenském knihkupectví vzal ediční plán nakladatelství Diogenes, kde jsou na začátku fotografie kmenových autorů. Z našich tam byl pouze Jaroslav Hašek, zpodobněn na své nejznámější fotografii, kde se kření jak přerostlé, tučné dítě. *Hut ab!*

Literární senzace!

Carl Gustav Jung - Das Rote Buch

Doposud nezveřejněné sny, vize, fantazie v deníkovém svazku

100 ilustrací samotného autora

404 stran, z toho 175 s kaligrafiemi

Velký formát ve dvou svazcích

Celosvětové zveřejnění 7. října 2009

Cena: 168 Euro

Hledání Café Maingold - Zeil 1, od stanice Konstablerwache, pak přes koleje a furt rovně

Důležité však bylo odpoledne, kdy jsem jel s Američany do Frankfurtu am Main v 16.02 S-1 na stanici Konstablerwache a došli jsem do kavárny Maingold, jež byla celá nastylizovaná do zlatých odstínů, židle, stolky, dokonce i radiátory i byly zlatě natřeny. Zajímavě byly rozděleny dveře na záchod - ženy tam měly jakousi děvu ve vodě, muži plouvoucího mladíka s úsměvem na rtech.

Zde jsme se setkali s Hardtmutem a Ulrikou (šarmantní autorkou), pojedli jsme ostré těstoviny, vypily jedno Landesbier z flašky (*natürlich aus Bayern*), pojedli dorty a

popili kávu a vyrazili jsme ke společnému vrcholu dne - tedy k návštěvě varieté Tigerpalast.

Směr Tigerpalast. K varieté! K době, kdy ženy nosily úzké šaty a kouřili cigarety ve špičce

Pomalu scházíme od šaten dolů a rychle dostáváme závrať, propadli jsme se někam do 20. a 30. let minulého století, na stěnách E. Munch, M. Beckmann, L. Kirchner, fotografie Franze Kafky.

Tigerpalast založil v roce 1988 muž jménem Johny Klinke v prostoru starého divadla naproti bývalému vězení. A samozřejmě je dobrým známým Hartmuta. Bohužel tento večer zde nebyl. Ale jeho podnik patří v současné době k respektovaným adresám varietního umění.

Seděli jsme po levé straně od pódia, pili Rýnský ryzling a sledovali narvané divadýlko. Nad námi na balkoně jazzovala kapela (Varieté Orchester Tigerpalast) a program byl následující:

Ruslan Fomenko (žonglér z Ukrajiny)

Grynchenko Brothers (akrobaté z Ukrajiny)

Charly Borra (zloděj z Rakouska)

Marcus Jeroch (slovní artista a konferenciér, Německo)

Molly Saudek (tanečnice na laně, USA)

Darkan (Strapaten, Kazachstán)

Blackwits (černé divadlo, Praha - poznal jsem Ivana Krause)

Aleysa (hoola-hop tanečnice z USA)

Byl jsem dost nadšený, z výkonu umělců i z celkové atmosféry. Ačkoliv jsou Němci chladnější na projevy radosti na veřejnosti, tady se nechali strhnout. O amerických přátelích ani nemluvě, tohle byla zábava pro ně.

Osobně me zcela okouzlil svým výkonem Marcus Jeroch, to je pravé orální umění, trochu nízké, ale zároveň umění. Nezapřel v sobě zřetelný odkaz na Wiener Gruppe a Ernsta Jandla a pak se mi to na jeho osobních stránkách potvrdilo. Jen Petr Váša by mu mohl v českém kontextu konkurovat, možná Jaroslav Píží.

Asi do 11 večer jsme ještě popíjeli v místním baru *Bistrot* a pak odjeli posledním S-8 do Wiesbadenu.

Středa, 14.10. Wiesbaden - Mainz

Dlouhé dopoledne nad psanou recenzí, poté odměna v podobě křupavého kuřátka

Ostré slunce dnes od rána signalizovalo, že je krásně, ale chladno a přesně tak to bylo. Probudil jsem se před devátou a hned skočil k počítači, aby napsal slibovanou recenzi na autorských výbor Pavla Petra Aréna Pegas, v půl dvanácté byla hotová a odeslaná do Prahy. Poté jsem si koupil zas to zázračné grilovaného kuře na trhu a dal si ho k obědu, lehce jsem ještě pracoval na počítači a pak vyrazil k nádraží bez žádného konkrétního cíle.

Mainz (Gutenbergstadt), podruhé, nečekaně

Nejbližší S-8 jela do Mainzu, tedy v 13.12 a jelikož jsem tam byl pouze jednou a hrozně přšelo, vyrazil jsem tím směrem. Coural jsem centrem, došel na náměstí, fotil a důkladně prošel katedrálu. Kousek od ní jsem našel Gutenbergovo muzeum a vešel dovnitř.

Kolorovaná pohlednice města Main (autentická koláž míst)

St. Stephan, Theater, Dom/Gutenberg, Schloss, Cafe Extrablatt, Markplatz, Zum Schambes, Rheintor, Theodor-Heuss-Brücke/Rhein,

Altstadt, Dom, Osteiner Hof/Fassennachtsbrunnen, Kegel/Theater, Guteberg, Naturhist. Museum, Holzhofstr., Guteberg-Museum, Hauptbahnhof, Eisgrubbräu, Holzturm, Dom, St. Christoph,

Gaugasse, Schloss, Weinhaus Bluhm, Schiller, Landesmuseum, St. Ignaz, Altstadt, Rathaus, Altstadt, Eisenturm, Qiuntinskirche, Altstadt, St. Martin, Chagallfenster St. Stephan,

Holzhofstr., Passege/Residenz-Kino, Hotel Stadt Koblenz, St. Christoph, Schönborner Hof, Pariser Tor, Osteiner Hof, Fassennachtbrunnen, Meenzer Meedscher, Ballplatz, Gulli-Deckel, Crazy Sexy,

Augustinenkirche, Kirschgarten, Altstadt, Proviantamt, Zum Specht, Kirche, Domus Universitatis, Domplatz, Bitschkeller, Fischtobplatz, St. Christoph, Weinhaus Spiegel, Dom.

V místním C+A jsem si koupil rukavice s ustřiženými prsty, už leta jsem si je přál.

Vydávám se do muzea knihtisku

Důkladná prohlídka Gutenbergmuzea by byla tak celé odpoledne, já ji zkrátil na dvě hodiny a shlédl tyto expozice: Život a dílo Gutenberga /zajímavé/, Kniha a tisk, Islámské umění knihy, Písmo a tisk ve východní Asii, Zázračná látka - papír, Děti a obrázkové knihy, Tiskařské stroje, Médium - noviny. Ze zvláštních výstav tam byly fotografie z Lipska v roce 1989, kde v podstatě začali změny ve střední a východní Evropě. A Schwarze Kunst nebo-li technika a vývoj mědirytin - úžasné!

V oddělení knihy a tisku jsem si prohlížel úctyhodné první vytištěné bible od Gutenberga a dokonce jsem objevil *Thierbuch* od Conrada Gesnera z roku 1563, tu ze které čerpal Matthias Bumiller a stvořil své Bestiarium. Kruh se uzavřel.

Zakoupený knižní zázrak, nalezený v bedně pod kasou

Pod kasou muzejního krámku na mře mrkla žlutá, čtvercová kniha s kolážovanými černými motýly, shýbnu se pro ni a už ji z ruky nedám. Jedná se o publikaci pro děti Gerta Zeising s názvem Zieh die Schule aus und flieg (Texte und Collagen) nebo-li Opust' školu a leť, s hravými kolážemi, vloženou deskou omezeným nákladem 300, mám tisk 165, a dokonce podpisem autora, rok vydání 1981, za pouhých 10 Euro. Dle mého zatím jen lehkého pročitání autor navazuje na vše dobré z dada, z avantgardy i z experimentu 60. let minulého století. Jako by mu Emanuel Frynta tak trochu koukal přes rameno. Je to asi kniha největšího formátu, kterou jsem si koupil, v tzv. **Schalplatteformat**.

Dnešní nákup

Aldi Luisenstr. 28
65 185 Wiesbaden-Innenstadt

Dauerwurst- Aufschnitt	0,95 A
American Cookies	0,89 A
Schokolade Nussknacker	0,55 A
Schokolade Nussknacker	0,55 A
Frischmilch 1,5% ESL	0,42 A
S u m m e	3,36 Eur

14.10.09 18:24

5 Artikel

Bar

Co jsem v noci četl

Zakoupil jsem si obsáhlý týdeník DIE ZEIT (8. Oktober 2009, Nr. 42) s vloženou přílohou věnovanou veletrhu, na kterém je letos čestným hostem Čína. Zaujal mě obsáhlý článek o autorovi Friedrichu Schorbovi (32 let), který na bázi jednoho publikovaného článku o tloušťnutí byl vybídnut, aby napsal knihu, kterou se mu podařilo vydat a stát se slavným. Dílo se jmenuje *Dick, doof und arm* (Tlustý, blbý a chudý). Článek na mě působí jako mystifikace. Autorem je Wolfgang Uchatius.

Co jsem v noci ještě četl

V noci jsem četl článek o americkém výtvarníku jménem Slash Snow, který se předávkoval letos v létě heroinem, v sedmadvaceti letech si získal respekt na newyorské výtvarné scéně. Pracoval hojně s původním materiálem, lepil koláže, fotil polaroidem, do svých děl onanoval, jinými slovy vracel postmoderní umění někam k jeho dadaistickým počátkům. Sympatický chlapík!

Čtvrtek, 15.10. Wiesbaden - Frankfurt am Main

Ostře

Od rána je krásně, vstal jsem až v deset, vyhlédl z okna Villy Clementiny a nasál mrazivý vzduch. Vysoké nebe nad městem, ostrá linka vzdáleného pohorí Taunus. Dobrý pocit!

Na Messe!

Ve 12.36 jedu S-9 s July do Frankfurtu na knižní veletrh, od nádraží putujeme pěšky, povídáme si, jíme preclíky. Poté vstupujem koridorem dovnitř a ztrácíme se ve všech těch halách, exitech a stáncích. Stáváme se součástí obrovského kolosu, který chrlí knihy, nabízí knihy, rozdává knihy, prodává knihy, propaguje knihy, diskutuje o knihách, píše o knihách. Není samozřejmě v mých reálných silách to nějak popsat. Nicméně je to zážitek!

Zároveň mě však obestírá hrůza, to se fakt nedá přecítit.

Mluvím po čtrnácti dnech poprvé česky

V pavilonu 4 jsou publikace o umění a zde mě upoutaly malby, kde se propojuje slovo a obraz, mrknu se na ceduli a stálo tam Jana Cerna. „Jste z Čech?“ ptám se a již konečně mluvím česky. Jaká úleva používat svůj rodný jazyk. S paní Černou, bývalou československou novinářkou a emigrantkou do Německa od roku 1983, se shodneme na několika zásadních českých autorech (J. Kolář, J. Skácel) a už zase letím dál do dalšího pavilonu.

Český stánek

Je velice dobře viditelný již z dálky, potkal jsem zde pár známých, zejména Janu Chalupovou, ale i Edgar Bruina s manželkou, po letech jsem se bavil s Jindřichem Jůzlem nebo Standou Škodou. Od pěti byla happy hour, tzn. jídlo a víno zdarma, což jen rozvázalo tok řeči. Bohužel jsem pak neodolal a okouzlen češtinou i známými, a hlavně vínem, zapálil jsem si cigaretu. Škoda! Má vůle není tak silná.

Jáchym Topol čte v zednářské lóži

V 18.15 jsem měl opět sraz s Hartmutem a pěšky jsme vyrazili od pavilonů Messe k nádraží a dorazili do jednoho dvora, kde byla opravdová zednářská lóže, pro dnešní den zcela výjimečně otevřena veřejnosti, kde četl Jáchym Topol. Viděl jsem ho zase po letech a byl moc fajn. Samozřejmě, že zcela nadšený z prostoru a říkal, že nebizanější čtení měl jednou v Mongolsku v jurtě a tohle je druhé, skvělé místo.

Jeho čtení moderovala šéfka berlínského českého centra, Jáchym četl jen krátce česky z románu *Koktat dehet*, německy se kniha jmenuje *Zirkuszone* a byla prezentována skoro hodinu trochu nudným německým předčítáním. Fajn!

Další diskuze se zvrtila v hovory o svobodě slova, ale zajímavější bylo, jak Topol v Siřemi (severočeské díře, kde žila sestra Franze Kafky Ottla) během opilecké euforie načrtl do poznámkového bloku budoucí děj románu *Kloktat dehet*. Také mluvil, že má ke Kafkovi stejný komplex, jaký měl on k svému otci, Hermannovi, *interessant*.

Z brožurky czechpoint

Zirkuszone

Lesung und Gespräch mit Jáchym Topol

Jáchym Topol war nicht nur der Star des literarischen Underground vor 1989, sondern ist auch heute einer der bekanntesten tschechischen Autoren seiner Generation. Sein Roman Zirkuszone erschien 2007 in deutscher Übersetzung von Andreas Tretner und Milena Oda beim Suhrkamp Verlag.

Donnerstag, 15.10., 19.00 Uhr

Freimaueleoge zur Einigkeit, Kaiserstraße 37, Frankfurt am Main

Eintritt frei

A pak víno, hovory, víno, hovory, preclíky, víno a víno a najednou jsem stále zcela sám po jedenácté v noci ve Frankfurtu na nádraží, smál jsem se, měl pocit absolutní svobody, pil kávu a ve 23.31 jel S 8 do Wiesbadenu. Doma jsem usnul jak špalek.

Pátek, 16.10. Wiesbaden - Frankfurt am Main

Pomalu

Dnes ráno jsem zažil po dlouhé době pobytu zde - svítání. Auta svištěla po ulicích, lehce přšelo, dobré počasí si lehnout do postele a číst si. Vstal jsem a lepil řadu koláží, tentokrát z map Mainzu a Wiesbadenu, pořád se držím formátu A5. Američané dnes odjeli na pár dní do Bavorska ke známým, takže mám celé patro Villy Clementiny jen a jen pro sebe. Milé!

Na Messe!

Přesto mi to nedalo, nelenošil jsem a vyrazil zase na veletrh do Frankfurtu, dnes Regiobahnem ve 12.32. Soustředil jsem se na jiné pavilony než včera, zejména na comicsové a fantazy stánky, ty byly úžasné. Dále pak na učebnice a cizojazyčná nakladatelství, např. je milé vidět stánek Gallimardu!

Procházel jsem se také po dvoře, navštívil *Lesezelt*, pavilon s médii. Lidí tam bylo více než včera a teprve zítra bude otevřeno pro veřejnost, to jsem zvědav na ty davy...

Dnes vyšla nová deska Rammstein, psali v novinách.

Doma

Vrátil jsem se v podvečer, pral jsem a dal oblečení do sušičky, psal e-maily a textovky, surfoval po netu, trochu se díval na zprávy, zejména o počasí, jedl, pil kávu a hlavně chodil tím obrovským půdním prostorem Villy Albertiny, který mám teď sám pro sebe a liboval si. Mé kroky se rozléhají hájí ají í...

Sobota, 17.10. Wiesbaden - Frankfurt am Main

Dlouhé dopoledne a co jsem si zase koupil za knihu

Spal jsem do desíti hodin, mám nějak přetočený čas, usínám kolem druhé hodiny a spím déle. Běhání také vynechávám, bojím se těch studených rán, abych nenastydl, nějak se mi můj režim rozhodil. Uvědomil jsem si však, že bych měl jít k holiči a tak jsem vyrazil do města, obcházel různá turecká holičství, kde bylo ale narváno, nechtělo se mi čekat a tak jsem zabloudil do Kaufhofu a opět si koupil další knihu z Taschen Verlag, tentokrát *M. C. Eschera*. Zním jeho díla s prazvláštní optikou a bizarním pohledem na svět, kniha je však fascinující, že je zde celý umělcův vývoj, zejména skicy jsou nanejvýš zajímavé, všechny ty přípravné práce, ty rozběhy, které pak vedou k dílu. V jedné z posledních kapitol je také srovnání s R. Magrittem, myslím, že se toto téma přímo nabízelo.

Dnešní nákup

Aldi Luisenstr. 28

65 185 Wiesbaden-Innenstadt

Schokolade Nussknacker	0,55 A
Frischmilch 1,5% ESL	0,42 A
Schokolade Nussknacker	0,55 A
Bauerschnitten	0,49 A
Käsescheiben 400 g	1,59 A
Dauerwurst-Aufschnitt	0,95 A

S u m m e 4,55 Eur

6 Artikel

Bar

17.10.09 12:33

Odpoledne

Někdy kolem čtvrté vyrazím opět na knižní veletrh do Frankfurtu, dnes je první den, kdy je otevřeno pro veřejnost a je to opravdu nářez, lidí jak naseto a všude strašně odhozených papírků, letáků, prospektů, novin, tisků. Pro mě úplný ráj a tak do papírové, nalezené tašky *Ullstein* беру tyto různé papírové dokumenty.

V jednom z pavilonů jsem stihl závěr čtení horolezecké legendy, Reinholda Messnera, ale podepisoval jen svou knihu a jeho bodyguardyně mi nedovolily, abych si ho nechal podepsat na lístek. Škoda, byl by to hezký dárek pro tátu.

Psí vojáci

Také jsem se opět stavoval v českém stánku, ale hlavním bodem dnešního večera byla happy hour east europa, kde hráli Psí vojáci. Jelikož jsem je asi tak deset let neslyšel, byl jsem zvědav, co předvedou. Je to naprosto geniální, oni pořád hrají to

samé, už třicet let. Filip Topol děsivě zestárnul a vypadá teď jak jeho otec Josef, nicméně pod těmi šedivými, řídkými vlasy se dívají na svět ty jeho úžasně modré oči. Popijíme víno, povídáme se se Standou Škodou z nakladatelství Paseka, pohoda. Po koncertě vidím, jak Filip Topol prochází tou šíleně obrovskou halou, je malý, strašně malý a jakoby nezúčastněný.

Osamocený večer

Vracím se po půl deváté do Wiesbadenu a zhruba do tří do noci lepím koláže z materiálů, které jsem dnes na veletrhu nasbíral. Mými hudebními společníky jsou hlavně Pearl Jam se svým novým albem Backspacer.

Neděle, 18.10. Wiesbaden - Rüdesheim a zpět

Ráno, rychle na výlet

Opět jsem se probudil déle, tentokrát v půl desáté, nicméně po třech dnech interiérů, knihy a lidí, jsem se rozhodl, že co nejdříve vyrazím na výlet a stalo se, že jsem v 11.12 stihl vlak směrem na Koblenz a dojel do dalšího místa vinařské oblasti Rheingau jménem Rüdesheim.

Uwe Telkamp

Neodolal jsem a v nádražním knihkupectví ve Wiesbadenu si koupil novou knihu německého autora Uwe Tellkampa (ročník 1968). Před pěti lety se zúčastnil se mnou a ostatními básníky finále Dresdner Lyrikpreis a tuto soutěž vyhrál. Jeho výkon byl tenkrát zcela strhující, recitoval z paměti čtvrt hodiny. Letos vydal v Česku svůj román *Der Turm (Věž)*, tady jsem si prohlížel, je to špalek. Jeho nová kniha se jmenuje *Reise zur blauen Stadt* (Cesta k modrému městu, Insel-Bücherei Nr. 1323, 2009) a je tvořena čtyřiceti epickými básněmi s lyrickými pasážemi, jež skládají zvláštní obraz města, které jeho obyvatelé vidí modře. Četl jsem několik textů v němčině a musím uznat, že autor je fakt velice dobrý. Stylově, kompozičně i žánrově. Je tam i nádherná pasáž o Praze. Ale tu nemohu přetisknout, ani přeložit, v zádu v tiráži je to samý zákaz. Škoda, Telkamp tam zmiňuje, jak v Praze potkal Lenku Reinerovou. *Hut ab!*

Nádraží v úrovni říční hladiny

Zvláštní na příjezdu do Rüdesheimu je, že vlak téměř kopíruje břeh řeky a velké, osobní lodě má člověk skoro na dosah. Po letném rozhlédnutí jsem vyrazil vinicemi vzhůru, až jsem došel (docela zpoceny, bylo slunečno) k památníku Niederwalddenkmal, který se tyčil na kopci. Vedla k němu taková legrační lanovka, kdy jednotlivé vozíky vypadali jak z dětského kolotoče, nebo jak takové zavěšené kovové putny. Zde jsem koupil v jednom stánku Šimonkovi přáníčko k svátku.

Cestou dolů

Poté jsem sešel jinou cestou dolů a procházel se tímto půvabným městečkem i kolem Rýna a hojně fotil. Na jedné z cest jsem objevil do asfaltu zarvaný vodovodní kohoutek ve tvaru květiny, který jsem si vyfotáčoval (název - **kovová květina**). Nádraží mě překvapilo i podruhé, jelikož byly zamčeny dveře na perón a terpve před příjezdem vlaku je zřízenec odemkl. Inu, *Sicherheit je Sicherheit*. Po druhé hodině jsem se vrátil zpět do Wiesbadenu a dal si trochu klidu.

Klus mezi procházejícími se lidmi

Ještě v podvečer jsem se rozhodl jít si po dlouhé době zaběhat. Neodhadl jsem však, kolik lidí bude v tuto dobu procházet parkem, což bylo naprosté panoptikum - rodiny s kočárky, lidé se psy, milenci, manželské páry, celé skupiny diskutujících lidí a běžci a běžci.

Zaujala mě skupinka asi dvaceti mužů, kteří hráli v parku šachy a popíjeli, trochu mi to připomnělo Rusy nebo Poláky, takto se mi vybavilo polské město Lodž před sedmnácti lety.